

משטרת ישראל אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מס' נוהל קודם: 90.028.140			נהלי אג"מ
מספר: 222.028.03	תת-פרק: נהלי חטיבה משותפים	פרק: אבטחה רישוי ומאוימים	
שם: שימוש בתרסיס פלפל במערכי אבטחה מונחים			תאריך פרסום: 01/03/2021
			תאריך תחילה: 22/02/2021
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי:

- א. במהלך הפעילות השוטפת של מערכי האבטחה המונחים על ידי משטרת ישראל, עלה הצורך לתת בידי המאבטחים כלי נוסף שיאפשר להם לממש את סמכויותיהם להשתמש בכוח, תוך הקטנת הצורך בשימוש בכוח פיזי העלול לגרום נזק מתמשך, או שימוש בנשק חם. לצורך זה נבחן השימוש בתרסיס שיעילותו הוכחה הן בעולם והן בשימוש במשטרת ישראל.
- ב. תרסיס הפלפל מהווה כלי נוסף בידי המאבטח במדרג הפעלת הכוח, העשוי לצמצם את הצורך בשימוש בכוח פיזי על ידי המאבטח, ולהפחית את הסיכון לפגיעה גופנית בבני אדם.
- ג. תרסיס הפלפל אליו מתייחס נוהל זה הוא תכשיר הנמצא במיכל אישי המכיל תמצית פלפל חריף בריכוז של 10% שחריפותו 2 מיליון SHU והפעלתו הינה עד מרחק של 4 מטרים.
- ד. מגע התרסיס עם אדם גורם באופן מיידי לתחושות צריבה, דמע, נפיחות בעיניים וקשיי נשימה. תופעות אלו יוצרות אצל האדם את הצורך לטפל בעצמו ומפסיקות בכך את ההתנהגות האלימה שהייתה עילת ההפעלה.
- ה. בשל יתרונותיו ויעילותו של תרסיס הפלפל האישי, הוא מהווה אמצעי הרתעה יעיל.

2. הבסיס החוקי:

- א. סעיפים 5-6 לחוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה - 2005 (סמכויות נלוות וסמכויות עיכוב) (להלן: "חוק סמכויות").
- ב. הפעלה לצורך הגנה עצמית: שימוש בכוח על מנת להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו, או ברכושו, שלו או של זולתו. על מעשה ההתגוננות להיות סביר בנסיבות העניין - **סעיף 34 י' וסעיף 34 ט"ז לחוק העונשין, התשל"ז - 1977**.
- ג. החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח - 1998 (להלן: "הסדרת הביטחון").
- ד. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968 (להלן: "חוק רישוי עסקים").
- ה. חוק איסור אלימות בספורט, התשס"ח - 2008.

3. המטרה:

קביעת כללים, תנאים והגבלות הקשורים לתרסיס הפלפל האישי שברשות מערך האבטחה מונחה מ"י / חטיבת אבטחה ורישוי, לרבות עילות ההפעלה- הבסיס החוקי, התנאים להפעלת התרסיס, אופן ההפעלה, מגבלות דגשים, תיעוד ודיווח, הוראות בטיחות, נשיאה, אחסון, טיפול ואחזקה, הכשרה והסמכה, פיקוח ובקרה, אפיון אמצעי תרסיס הפלפל ועזרה ראשונה.

4. הגדרות:

- א. **גוף מונחה:** גוף שמשטרת ישראל מנחה אותו לענייני אבטחה, מכוח החוק להסדרת הביטחון, חוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור, חוק רישוי עסקים, חוק איסור אלימות בספורט או חוק רלוונטי אחר.
- ב. **הסמכת תרסיס פלפל:** הסמכה המוענקת למאבטח אשר עבר הכשרה במוסד הכשרה; הסמכתו תצוין במערכת מאבטחים. מאבטח יעשה שימוש רק באמצעי שאליו הוסמך.
- ג. **מאבטח:** מי שהוסמך לשמש כמאבטח לפי חוק סמכויות או חוק להסדרת הביטחון ועל פי דרישות משטרת ישראל.
- ד. **מוסד הכשרה:** בית ספר להכשרת מאבטחים, בעל תו תקן של חטיבת אבטחה ורישוי במ"י.
- ה. **תרסיס פלפל:** על-פי אפיון אמצעי תרסיס הפלפל המצורף כנספח א' לנוהל זה: מרסס פלפל המרסס אירוסול מדגם אשר אושר ע"י חטיבת אבטחה ורישוי.

5. הנחות יסוד

- א. למערך האבטחה בגופים מונחי משטרת ישראל יש סמכות לשימוש בכוח במצבים שונים.
- ב. תרסיס הפלפל יכול לסייע למאבטח במצבים בהם הוא נזקק לעשות שימוש בכוח במהלך עבודתו.
- ג. על המאבטחים לעבור הכשרה מסודרת בשימוש בתרסיס פלפל ע"י מדריכים מוסמכים על מנת לאשר להם להצטייד באמצעי זה.
- ד. גוף מונחה שיאושר לכך על ידי חטיבת אבטחה ורישוי, רשאי לצייד את מאבטחיו בתרסיס פלפל שאושר על ידי משטרת ישראל בהתאם לאמור בנספח א' - אפיון האמצעי.
- ה. גוף מונחה לא יצייד מאבטח בתרסיס פלפל ולא יאפשר למאבטח לעשות שימוש בתרסיס פלפל, אלא אם המאבטח הוסמך לכך בהתאם לנוהל זה.
- ו. מאבטח יוכל לעשות שימוש בתרסיס פלפל במסגרת תפקידו, רק אם הוכשר והוסמך לכך בהתאם לנוהל זה.

6. השיטה

- א. עילות הפעלה- בסיס חוקי לשימוש בתרסיס פלפל.
- ב. התנאים להפעלת תרסיס פלפל.
- ג. הוראות הפעלה.
- ד. מגבלות ודגשים.
- ה. תיעוד ודיווח.
- ו. הוראות בטיחות
- ז. נשיאה, אחסון, טיפול ואחזקה.

ח. הכשרה והסמכה.

ט. פיקוח ובקרה.

י. נספחים.

7. פירוט השיטה:

א. עילות הפעלה - בסיס חוקי

מאבטח מוסמך לעשות שימוש בתרסיס פלפל במקרים הבאים:

- (1) לצורך הגנה עצמית.
- (2) לצורך הפעלת סמכות חוקית של המאבטח ובהתקיים התנאים המצטברים האלה:
 - (א) מקום שניתנה למאבטח סמכות בחוק להפעיל כוח סביר.
 - (ב) אין בידי המאבטח, בנסיבות העניין, דרך או אמצעי פחות פוגעניים כדי לבצע את משימתו.
- (3) טרם השימוש בתרסיס, ישקול המאבטח את נסיבות האירוע ויבדוק:
 - (א) אם קיימת עילה חוקית לשימוש בכוח.
 - (ב) אם קיימת הצדקה לשימוש בתרסיס (האם האדם מתנגד).
 - (ג) אם מגע פיזי עם האדם עלול לגרום לנזק גדול יותר מהנזק שעלול להיגרם כתוצאה מהשימוש בתרסיס.

ב. התנאים להפעלת תרסיס הפלפל

- (1) עילת הפעלה - בהתקיים אחת מעילות ההפעלה המופיעות בסעיף 7.א.
- (2) שיקול דעת של המאבטח לנחיצות השימוש – סבר המאבטח כי לא ניתן בנסיבות העניין להשתלט על החשוד ללא שימוש באמצעי, או כאשר יש חשש ממשי כי מגע פיזי עם החשוד עלול לגרום לנזק גדול יותר, למאבטח או לחשוד או לאנשים נוספים במקום, מהנזק שעלול להיגרם כתוצאה מהשימוש באמצעי.
- (3) אזהרת החשוד – בעילת הפעלה של הגנה עצמית אין חובת אזהרה בשל מידיות הסכנה, עם זאת, מקום בו אזהרה מתאפשרת – החשוד יוזהר.

ג. אופן הפעלה:

- (1) התרסיס נועד להתגבר על התנגדות אקטיבית של האדם. לכן, אין לעשות שימוש בתרסיס כלפי אדם שאינו מפעיל כוח כלפי המאבטח או אדם אחר.
- (2) בהתקיים התנאים והנסיבות בהם מותר להפעיל את התרסיס לפי נוהל זה, כולל הוראות בטיחות (סעיף 6.6), יש לפעול לפי ההוראות האלה:
 - (א) הזהר את האדם כי במידה ולא יחדל - יופעל נגדו תרסיס פלפל.
 - (ב) אם האדם לא נענה לאזהרה וממשיך בהתנהגותו, הפעל את התרסיס בהתאם להנחיות האלה:
 - (1) בדוק את כיוון הרוח (למניעת פגיעה עצמית);

- (2) הוצא את התרסיס מהנרתיק ;
 - (3) פתח את הנצרה ;
 - (4) כוון את התרסיס כלפי האדם ;
 - (5) וודא כי לא תהיה פגיעה במי שאינו מעורב ;
 - (6) אחוז את המכל בכף ידך וכוון את פיית ההתזה לעבר אזור פני החשוד כדי לקבל את האפקט המרבי.
 - (7) אמוד את המרחק בינך לבין האדם, וודא שלא יפחת ממטר אחד ולא יעלה על ארבעה מטרים.
 - (8) הרם את הנצרה, ודא כיוון סופי לעבר האדם ולחץ על לחצן ההתזה לחיצה קצרה.
 - (9) במקרה בו הלחיצה הראשונית לא השיגה את מטרתה, ניתן לבצע לחיצה נוספת על מנת להשיג את האפקט הנדרש.
 - (10) יש להפסיק את השימוש בתרסיס מיד עם הסרת התנגדות האדם.
- ג) פעולות נדרשות לאחר השימוש בתרסיס הפלפל :
- (1) לאחר השימוש בתרסיס, אם האדם לא הפסיק להתנגד, יש להשתלט עליו תוך הפעלת כוח סביר. אם האדם הפסיק להיאבק יש להרגיעו ולהשגיח עליו עד להגעת המשטרה.
 - (2) לאחר ההשתלטות על האדם - דווח והזמן משטרה.
 - (3) לאחר השימוש בתרסיס, על המאבטח לנקות ידיים עם מנטרל או לשטוף אותם במים וסבון. יש להימנע מלגעת בפנים או בעיניים לפני שטיפת הידיים.
 - (4) פעולות נוספות הנדרשות לאחר שימוש בתרסיס הפלפל :
 - (א) הרגע את האדם, והסבר לו כי השפעת התרסיס תחלוף תוך מספר דקות.
 - (ב) הוצא את האדם למקום מאוורר ונקי משאריות תרסיס.
 - (ג) ניתן לשטוף את הפנים במים על מנת לנקות את התרסיס.
 - (ד) אם האדם מתלונן על קשיי נשימה, או דורש טיפול רפואי - יש להעבירו לטיפול רפואי (ראה נספח ב' עזרה ראשונה).

ד. מגבלות ודגשים נוספים להפעלה :

- (1) יש לוודא כי כיוון הפליטה של המכל הינו לכיוון החשוד, על מנת למנוע פגיעה באנשים בסביבה.
- (2) חל איסור על הפעלת התכשיר כנגד נשים בהריון, קשישים, תינוקות וילדים קטנים.
- (3) חל איסור הפעלת התכשיר בכוון ישיר לעיניים.
- (4) תרסיס פלפל זה יימסר רק לאנשי אבטחה שהוסמכו והוכשרו לשימוש בתרסיס וידועים להם מגבלות השימוש וכן מבצעים שמירת כשירות ו/או ריענון

- (5) ככלל, אין להפעיל את התרסיס במקומות סגורים מחשש לפגיעה היקפית באזרחים תמימים ו/או במאבטחים עצמם, אלא אם קיימת סכנה לפגיעה פיזית, ממשית ומידית כלפיהם.
- (6) חל איסור לשימוש בקרבת מחסנים לאחסון חומרי הדברה וכימיקלים.
- (7) האמצעי יינשא בחגורת איש האבטחה בנרתיק מתאים כהגדרתו בנספח א' לנוהל.

ה. תיעוד ודיווח:

- (1) כל שימוש בתרסיס פלפל מחייב רישום בכתב של נסיבות האירוע על ידי המאבטח ופירוט הפעולות שננקטו (לרבות אזהרה טרום שימוש בתרסיס) ונסיבות השימוש. העתק יועבר למנב"ט / מנהל האבטחה של המתקן אשר יתייכן בקלסר ייעודי לכך.
- (2) חובת דיווח – בכל מקרה שבו נעשה שימוש בתרסיס פלפל חלה חובה על המאבטח לדווח למנב"ט / מנהל האבטחה. באחריות המנב"ט/מנהל האבטחה לדווח בסמיכות ככל הניתן לקרות האירוע, לרע"ן הרישוי והאבטחה המחוזי הטריטוריאלי ולראש המדור המנחה בחטיבת אבטחה ורישוי.
- (3) תחקיר אירוע – יבוצע על יד המנב"ט/מנהל האבטחה בתיאום ובאישור רע"ן האבטחה והרישוי הטריטוריאלי / ראש המדור המנחה בחטיבת אבטחה ורישוי.

ו. הוראות בטיחות:

- (1) יש לשמור את התרסיס במקום מוצל (מתחת ל-50 מעלות צלסיוס). לאור זאת אין להשאיר את המכל בתוך רכב.
- (2) אין להפעיל התרסיס למרחק שהוא פחות ממטר או יותר מ-4 מ'.
- (3) על המאבטח לוודא כי האדם כלפיו מכוון התרסיס נמצא בטווח היעיל שלו.
- (4) יש להימנע מלהפעיל את התרסיס נגד כיוון הרוח מחשש פגיעה במאבטח המפעיל.
- (5) הפעלת התרסיס תיעשה לעבר האדם, תוך הימנעות מפגיעה בעוברי אורח תמימים.
- (6) יש לוודא כיוון הפייה לעבר האדם ולהימנע מפגיעה עצמית.
- (7) הפעלת התרסיס במקום סגור אסורה אלא אם קיימת סכנה לפגיעה פיזית ממשית למאבטח כתוצאה מהתקיפה.
- (8) בגמר השימוש, יוחזר התרסיס לנרתיק הנשיאה, לשם מניעת ריסוס לא מבוקר.
- (9) לאחר השימוש בתרסיס על המאבטח לנקות ידיים עם מנטרל או לשטוף אותן במים ובסבון.
- (10) אין לנקב את מכל התרסיס.
- (11) מיקום נרתיק הנשיאה בחגורה יהיה לצד הגוף ובחלקו הקדמי.

ז. נשיאה, אחסון, טיפול ואחזקה:

- (1) בעת קבלת המכל ובתחילת יום עבודה יש לבדוק את תקינות המכל.
- (2) בדוק כי המיכל שלם, ללא חורים/חריצים העלולים לגרום לקריעתו.

- (3) בדוק את פיית ההתזה ובצע בדיקה כי היא נמצאת במקומה. במידה ונראה כי הפייה יצאה מהמקום ועלולה להילחץ ע"י הנצרה - יש לפסול את המכל לשימוש ולהחליפו (זאת לאור מקרים בהם הפיה יצאה ממקומה, ולחיצה אקראית על הנצרה גרמה לפריקת תרסיס).
- (4) בדיקת תוקף המיכל (על כל מיכל מוטבע תוקף, יש לוודא כי לא פג תוקף החומר שבמיכל).
- (5) **אין לאחסן את המיכל בטמפרטורה גבוהה מ- 50 מעלות צלזיוס.**
- (6) **נשיאה** - התרסיס יוחזק בנרתיק מתאים (כהגדרתו בנספח א' - אפיון אמצעי תרסיס הפלפל) המאפשר את שליפתו של המיכל ללא חשש לניתוק הפיה מהמיכל. אחסון המיכל בנרתיק יהיה כאשר פיית ההתזה כלפי חוץ ולחיצה ההפעלה כלפי פנים הגוף וזאת למניעת התזה לא מבוקרת.
- המיכל יוחזק בנרתיק נשיאה בחגורת מכנסי המאבטח, בצד של היד הלא דומיננטית (הצד הנגדי לאקדח). מיקום נרתיק הנשיאה בחגורה יהיה לצד הגוף ובחלקו הקדמי.

ח. הכשרה והסמכה:

- (1) הכשרת המאבטח לשימוש בתרסיס הפלפל תיעשה במסגרת קורס במוסד הכשרה בעל תו תקן להכשרת מאבטחים מונחי מ"י.
- (2) ההכשרה תבוצע על ידי מדריך שהוסמך לכך, ע"פ מערך שיעור שאושר על ידי מדור הכשרות של מ"י כחלק מסילבוס הכשרת מאבטח המפורט באוגדן הכשרות ברמות ההכשרה השונות.
- (3) מאבטח יוסמך ע"י מד"ר מוסד ההכשרה לשימוש בתרסיס פלפל רק לאחר שעמד בדרישות ההכשרה ובבחינת ההסמכה.
- (4) הכשרה שלא במסגרת קורס תיבחן באופן פרטני ובאישור חריג של מדור הכשרות.
- (5) מאבטח שלא עמד בבחינת ההסמכה, יורשה לערוך ריענון ובחינה חוזרת, אך לא יישא תרסיס פלפל עד להסמכתו.
- (6) מאבטח שהוסמך להפעלת פלפל יבצע השתלמות ריענון אחת בכל שנה, באחריות מנהל האבטחה בגוף המונחה.

ט. פיקוח ובקרה – מנב"טים ומנהלי אבטחה

- (1) באחריות מנב"טים ומנהלי אבטחה בגופים המונחים לבצע פיקוח ובקרה ולוודא כי תרסיס פלפל יימצא רק ברשות מאבטחים שהוכשרו והוסמכו לנשיאת תרסיס פלפל וביצעו ריענון שנתי.
- (2) יישום הנחיות לעניין תיעוד ודיווח בהתאם להנחיות המפורטות בסעיף 6.ה. לנוהל זה.

י. נספחים:

נספח א' – אפיון אמצעי תרסיס הפלפל
נספח ב' – עזרה ראשונה

נספח א' - אפיון אמצעי תרסיס הפלפל

1. תיאור האמצעי :

- א. תרסיס הפלפל אליו מתייחס נוהל זה הוא תרסיס אישי המכיל תמצית פלפל OC, ברמת חריפות של 2,000,000 SHU (יחידות סקוביל, המהוות מדד לחוזק החומר) בריכוז של 10%, ברמת ריכוז של 1.33% קפסיאצין, על בסיס מים, מדגם שאושר לשימוש במשטרת ישראל.
- ב. התרסיס נמצא במכל אישי הפולט חומר לטווח יעיל של עד 4 מטרים.
- ג. כשהתרסיס בא במגע עם אדם, הוא גורם באופן מיידי לתחושות צריבה, דמע, נפיחות בעיניים וקשיי נשימה.
- ד. תופעות אלו יוצרות אצל האדם את הצורך לטפל בעצמו ומפסיקות בכך את ההתנהגות האלימה שלו כלפי אחרים.
- ה. מספר התזות למכל: לפחות 10 התזות באורך שנייה כל אחת.
- ו. תצורת התרסיס: ערפל (mist) בצורת קונוס. אין לעשות שימוש בתרסיס היוצר סילון ישיר (עקב החשש לפגיעה בלתי הפיכה בעין).
- ז. כמות התרסיס: מיכל המכיל חומר במשקל של 50-100 גר', בהתאם לדגם.
- ח. נרתיק - התרסיס יוחזק בנרתיק מתאים, רך או קשיח להגנה על המכל, בעל סגירה שתגן על החלק העליון של המכל למניעת לחיצה אקראית, עם סגירת לחצנית ("תיק-תק") או וולקרו, ובגודל מתאים למכל המאפשר שליפתו ללא חשש לניתוק הפיה מהמכל. אחסון המכל בנרתיק יהיה כאשר פיית ההתזה כלפי חוץ ולחיץ ההפעלה כלפי פנים הגוף וזאת למניעת התזה לא מבוקרת. מיקום נרתיק הנשיאה בחגורה יהיה לצד הגוף ובחלקו הקדמי.

2. חל איסור הצטיידות ושימוש בתרסיס פלפל דמוי אקדח במערכי אבטחה מונחי משטרת ישראל/חטיבת אבטחה ורישוי. **תרסיס הפלפל היחיד** שמאושר להצטיידות ושימוש על ידי מערכי האבטחה מונחי משטרת ישראל/חטיבת אבטחה ורישוי הינו מכל התזה בלבד כמפורט בנספח א' סעיף 1 לנוהל זה.

3. השפעות ה- OC (החומר הפעיל בפלפל) על גוף האדם :

- א. תחושת צריבה מיידית של העור.
- ב. צריבה, דמעות ונפיחות של העיניים עד כדי עצימה בלתי רצונית.
- ג. רוב האנשים אינם יכולים לשמור על עיניים פקוחות - ובכך מוענק יתרון לנטרולו של החשוד.
- ד. במקרה של שאיפת החומר - שיעול, השתנקות וקוצר נשימה.
- ה. להבדיל מגז מדמיע (CS), אשר השפעתו מתבססת על כאב ולכן אינו יעיל נגד אנשים במצב בו אינם מרגישים כאב (כגון מצבי שכרות, השפעת סמים, פסיכוזה), השפעת ה- OC היא פיזיולוגית ומכאן יעילותו גם נגד בני אדם וגם כלפי בעלי חיים.
- ו. החומר מתכלה וניתן לשטיפה.

נספח ב' - עזרה ראשונה

ככל שיידרש וניתן, יש להגיש עזרה ראשונה עפ"י האמור בנספח זה :

1. העבר את האדם לאזור מאוורר ואפשר לו בהקדם האפשרי לשטוף במים את האזור הנגוע.
2. אם האדם נפל או נשכב, יש להפנות את פניו כלפי מעלה כדי לאווררו ולהעבירו לטיפול רפואי ללא דיחוי.
3. עקוב אחר התנהגות האדם : במידה והוא מראה סימני מצוקה כגון קשיי נשימה או תפקוד או שהוא מבקש זאת (גם אם אינו מגלה סימני מצוקה) - יש להעבירו לטיפול רפואי.
4. אם לאחר 30 דקות לא פגה השפעת התרסיס או שהאדם ביקש זאת (גם אם נראה שפגה השפעת התרסיס) - יש לקחתו לטיפול רפואי.
5. לאחר השימוש, אין להפעיל לחץ על צווארו של האדם או על גבו. יש להושיבו או להשכיבו על צידו תוך מתן אפשרות נשימה חופשית.
6. הסבר לאדם כי השפעת התרסיס תחלוף בעוד מס' דקות, על מנת להרגיעו.